

în existență, ca pe o nepotrivire, ca pe o neîmplinire, ca pe o chemare a cuiva, sau drept ceva care îi dă ghes să pună lucrurile la loc, ca pe o lipsă. Așa cum cheamă, în basme, grădina fermecată pe fata de împărat, să o curețe de omizi, ori fântâna pe Făt-Frumos, ca să o slăiască!

Astfel, starea de legalitate nu e trăită ca un efort de conformare cu o regulă, ci ca un sentiment intuitiv de potrivire organică, de armonie a firii cu ființa, de libertate, de „la tine acasă”, de intimitate.

Măsurați cu gândul tot ce desparte acel prag de absolut care este sentimentul kantian de respect față de legalitate, tirania neumană a imperativului necesar și universal, de sentimentul omenesc de libertate, de mlădie, pe care fiecare român îl simte în fața normei, și veți putea judeca până în ce adânci cute ale structurii realului coboară consecințele aștei nedeosebiri fundamentale a existenței de posibilitate.

Consecințele sunt și de alt ordin. Românul nu e aplecat spre lucrul practic, spre ceea ce izbuteste. Frumusețile drumului îl atin și adesea stăruie el asupra unor locuri de trecere, fără însemnătate pentru țintă. O statistică